

M0030M – Lektion 24

Linjär algebra och integralkalkyl

Ove Edlund

2018-12-11

Elementära obestämnda integraler

$$7. \int x^r dx = \frac{1}{r+1} x^{r+1} + C, \quad (r \neq -1)$$

$$8. \int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$$

$$9. \int \sin ax dx = -\frac{1}{a} \cos ax + C, \quad (a \neq 0)$$

$$10. \int \cos ax dx = \frac{1}{a} \sin ax + C, \quad (a \neq 0)$$

$$11. \int \frac{1}{\cos^2 ax} dx = \frac{1}{a} \tan ax + C, \quad (a \neq 0)$$

$$15. \int \frac{1}{\sqrt{a^2 - x^2}} dx = \arcsin \frac{x}{a} + C, \quad (a > 0)$$

$$16. \int \frac{1}{a^2 + x^2} dx = \frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} + C, \quad (a \neq 0)$$

$$17. \int e^{ax} dx = \frac{1}{a} e^{ax} + C, \quad (a \neq 0)$$

Elementära obestämda integraler, utan konstanten a

$$7. \int x^r dx = \frac{1}{r+1} x^{r+1} + C, \quad (r \neq -1)$$

$$8. \int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$$

$$9. \int \sin x dx = -\cos x + C,$$

$$10. \int \cos x dx = \sin x + C,$$

$$11. \int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \tan x + C,$$

$$15. \int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = \arcsin x + C,$$

$$16. \int \frac{1}{1+x^2} dx = \arctan x + C,$$

$$17. \int e^x dx = e^x + C,$$

Substitution

Substitution i obestämd integral

Om f är kontinuerlig med primitiv funktion F , och g är deriverbar, så är

$$\int f(g(x)) g'(x) dx = F(g(x)) + C.$$

Substitution i bestämd integral

Sats

Om g är deriverbar på $[a, b]$, och f är kontinuerlig på värdemängden av g , och $A = g(a)$, $B = g(b)$, så är

$$\int_a^b f(g(x)) g'(x) dx = \int_A^B f(u) du,$$

där $u = g(x)$ och $du = g'(x) dx$.

Trigonometriska integraler

$$(a) \int \tan x \, dx = -\ln |\cos x| + C$$

$$(b) \int \cot x \, dx = \ln |\sin x| + C$$

$$(c) \int \frac{1}{\cos x} \, dx = \ln \left| \frac{1 + \sin x}{\cos x} \right| + C = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1 + \sin x}{1 - \sin x} \right| + C$$

$$(d) \int \frac{1}{\sin x} \, dx = -\ln \left| \frac{1 + \cos x}{\sin x} \right| + C = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1 - \cos x}{1 + \cos x} \right| + C$$

Trigonometriska integraler

Integraler av typen

$$\int \sin^m x \cos^n x dx$$

där $m, n \in \mathbb{N}$ (dvs naturliga tal), hanteras på ett av två sätt:

1. Om m och/eller n är udda kan substitutionsmetoden utnyttjas.
2. Om både m och n är jämna utnyttjas sambanden

$$\cos^2 x = \frac{1}{2}(1 + \cos 2x)$$

$$\sin^2 x = \frac{1}{2}(1 - \cos 2x)$$

för att reducera gradtalet hos exponenterna.